

יצירת העירום האחרונה של הצייר פאבלו פיקאסו, המוצגת לעולם אחרי מותו, מפתיעה בכך שיש לה רק זוג עיניים אחד, אפה קבוע באמצע פניה, ובכלל - הפרך פורציות שלה מצטיינות בשלימות. שמה של היצירה, פאלומה, והיא בתו החוקית צרפת הכירו בעובדה זו כשהעניקו לה את החלק הארי בירושה הענקית של אביה. פאלומה התגלתה בסרט בשם סיפורים בלתי מוסריים של במאי פולני, המתגורר בצרפת. בשם ולריאן בורובצ'יק. זהו סיפור אימים המבוסס על מעשה שהיה במאה ה-17 בהונגריה, אודת רוונת שנהגה להתרחץ בדמן של בתולות. שאספה מן החוות שעל אדמותיה, ואותן הקריבה על מזבח שיגעונה.

בורובצ'יק אמר-הנפשה מפורסם בכל רחבי העולם, בעיקר בחוגי המיקצווע. החל

פיקאסו ב"סיפורים" שתי עיניים ואף

בליים סירטי-עלילה לפני קצר יחסית, וסיפורים בלתי מוסריים הוא סירטו הראי-שון הארוך הונכה לכיסוי בינלאומי רחב. קודם כל, משום שהוא ייצג את צרפת בכמה פסטיבלים בינלאומיים. סיבה סבי-רת אחרת הנראית לעין: הוא מלא וגדוש בסצינות נעזות ומסמרות-שיער. והנימוק המשכנע ביותר: פאלומה מופיעה בו, ב"חלקים רבים, בלבוש חוות אמנו בלא עלה-האנה.

זוועות ונוסעות

בית מיטבחים מס' 5 (תכלת, תל-אביב, ארצות-הברית) — זהו סיפורו של בילי פילגריס, אזרח אמריקאי ממוצע. הוא אופטומטריסט מצליח, איש מכובד בקהילתו, ועבר בימי המלחמה את הטראומה של הפצצת דרזדן (המעשה המיותר והאכזרי ביותר שעשו בנות-הברית, כאשר גרמו להרג והרס גדול יותר מהירו-שימה, ללא כל תכלית צבאית). פילגריס נופל, מדי פעם, בצורה מזוהה, לתוך חורי זמן. כלומר, הוא קופץ מתקופה אחת לשנייה בחייו, בעבר, בהווה ובעתיד, ואפילו מבקר בכוכב-לכת בשם טראלפאמאדור, עליו חיים יצורים בעלי מימד רביעי, שהשכילו להבין סודות, שהאנושות לא תג-לה אף פעם.

בסיפורו של קורט וונגאט, זהו ספק סיפור מדע דמיוני, ספק מחאה אנטי-מלחמתית, ספק ביקורת על אורח-החיים האמריקאי, וספק חלום-בלהות על אפסיותו של האדם. הספר כתוב בסיגנון של מיברקים קצרים ונוק-בים, ומיתפתח, בעת-זובעו-האחת, בכל תקופות החיים השונות של בילי בעל השם הסימלי (פילגריס) בעברית: עולה-הרגל, כולל מסעותיו אל טראלפאמאדור.

ג'ורג' רוי (העוקץ) היל, שעשה סרט זה לפני כשנתיים, ניגש אומנם לנושא בכל הרצינות, וכל שותפיו למלאכה יוצאים מן הכלל: החל בצלם הצ'כי מירוסלב אונדריצ'ק, וכלה בשחקן מייקל סאקס, שהוא התגלמות מושלמת לגיבור של וונגאט. ואף-על-פי-כן, אין הסרט מצליח לי-המחיש את כל האימה של זוועת דרזדן, את האבסורד

הפוליטיקה כנוינורח גרוע

המשאלה שלב (מוגרי, תל-אביב, ארצות-הברית) — ג'ורג' רלן של נשים שבעליהן נעדרים במשך שנים מן הבית, בגלל מלחמה, הוא נושא ניכבד הראוי לטיפול רציני בכל אמצעי-התיקשות. מה שקרה בארצות-הברית לאחר שיחרור השבויים בווייטנאם, הצ-ביע על כך שהבעיות מורכבות ומסובכות הרבה יותר מכפי שנדמה ממבט ראשון.

כלומר, יש כאן חומר דרמטי עשיר לידיים אמנות. אבל, כשהתסריטאית ג'ואן סילבר והבמאי מארק רוברטסון מטפלים בעניין, הולך החומר לאיבוד.

הסרט, היוצא מנקודת מבט "מאוונת": לשכב או לא לשכב, עד שיחזור, ועולה רק לעיתים רחוקות מעל לחגורה, מצטיין בשיטחיות שהיתה מעלה סומק על פני האוהדת הלהוטה ביותר של טורי-הרכילות. כל דמויותיו מפגינות רדידות מחשבתית ראוייה לשבח. הניסיון הק-לוש לביקורת חברתית, (אנשי-הצבא, היושבים בעורף, שהם גיבורים על חשבון אלה שבחזית; פוליטיקאים ה-ממליצים על תפילות במקום להציע פיתרונות), הוא כלי-כך שקוף, עד שזה מעורר חמלה. בקיצור, מזכיר את סיר-טיה-הסברה ששטפו את אמריקה בסוף מלחמת העולם השנייה (ורובסון עשה כמה מהסם), שהראו כיצד האומה הגדולה מתגברת על הטרדיה שעברה עליה. אלא שאז היתה מלחמה שונה, שבה לא צריך היה להסתתר בכל פעם שדובר על המניע להליכה לקרב.

בתוך הבוץ הוורדרד יש רגע אחד מרגש כאשר בשגי

פרן וסאקס — במימד רביעי

שבחי-האדם. אפילו כשמדובר בדימויו, חסרות הסצינות בכוכב-הלכת המרוחק מעוף חזותי של ממש. יש טעם לקוי בהדבקת הסיום האופטימי לטרט, בהשראת אודיסיאה בחלל, הנוגדת גם את רוח המעשה כולו. למרות כל זאת, כדאי לראותו. ראשית, משום שלמרות כל ליקויו, הוא מעורר מחשבה, וזה דבר שאפשר לומר רק על מעט מן הסרטים המוצגים בארץ. אם הסרט הזה ירדבן את צופיו לקרוא את וונגאט, הרי זה בוודאי מומלץ.

קייט ג'קסון: עד שיחזור

יריות צפון-ווייטנאם מראים לשלוש מן הנשים יומנים של תוצאות ההפצצות. וכאן יש הברקה אחת הראוייה לשמה: אחת הנשים טוענת שצריך לסמוך על הנשיא בהנהגת האומה. השנייה שואלת: "איזה נשיא?" כשנעשה ה-סרט, לפני למעלה משנה, התכוון התסריט לכך ש-2 נשי-אים התחלפו כבר מאז החלה המעורבות בווייטנאם. ה-יום, אחרי ווטרגייט, זה נשמע סרקסטי, אבל כמובן, לא באשמת הקולנוע.

ישראל

לאן הלכו כל הערבים. לאוטו פר-מינג'ר, שהגיע לארץ כדי לצלם את הת-לק הישראלי והמזרח-תיכוני שבפרשת רוחבא (מעשה במחבלים החוטפים חמש בנות-מיליונרים) יש בעיית מורה. לאחר שלתפקיד הערבי הראשי הוא בחר כבר בשחקן ישראלי (יוסף שלוח), הוא מית-קשה, לדבריה, למצוא בישראל את שאר הערבים שתאימו לצרכיו. מסתבר שלפר-מינג'ר הפדנטי יש דרישות מפורטות, וה-ערבים בארץ, פשוט אינם נראים לו ער-ביים די הצורך. עתה, הוא מצטער שלא גייס לו שחקנים מפריז, שם, יש ערבים בשפע, הוא אומר.

איירונסטייד צעד בצפת. השבוע הראשון של חודש ספטמבר יוקדש, בצפת, לסרט הישראלי. במיסגרת זו יוצגו כל הסרטים הישראליים שהופקו השנה בי-ש-ראל, כולל כמה הצגות-בכורה: חגיגה לעיניים של אסי דיין, והמכה ה-81, סרט תיעודי של קיבוץ לוחמי-הגייטאות, על

תדרוך

תל-אביב

*** שנה טובה לאוהבים (פאר, צרפת) — סיפור-פשע רומנטי של קלוד ללוש, עשוי בחן רב וללא יומרות, מלא הברקות קולנועיות קטנות ומישחק לבבי של לינו ונטרה ופרנסואז פביאן.

*** העוקץ (אלנבי, ארצות-הברית) — למי שלא ראה עדיין, התגלמות הקולנוע האמריקאי המיקצוועי המלוטש, במעשיית-תרמית ענקית שבה פושעים מתפקדים כג'ורג' קליין (צפון, צר-פת) — למרות חד-צדדיותו בתיאור בדמיו-יות, כדאי לראות סרט זה המוקיע עיוותים ב-טיפול באסירים, לפני ואחרי שיחרורם, עיוותים שגורמים היום להתקוממויות ב-בתי-הסוהר בצרפת, אבל אינם אופייניים דווקא לארץ זו בלבד. עם דילון וגאבן בתפקידים הראשיים.

*** עיניים גדולות (סטודיו, ישר-אל) — ניסיון של אורי זוהר לתאר את

הישראלי שרוצה הכל, מבלי לשלם מאד-מה. למרות שזה לא משכנע עד הסוף, יש בסרט כמה סצינות מרגשות באמת ומישחק טבעי של כל מגלמי התפקידים. ירושלים

*** הדיקטטור הגדול (אר-נוו, ארצות-הברית) — הברקותיו הגאונ-יות של צ'רלי צ'פלין בסרט שמתאר את הגאנצים בראי עקום, מבלי להקל ראש אף לרגע בסכנה שבו.

*** שלושות המוסקטרים (אוריון, ארצות-הברית) — עוד גילגול לגיבורי אלכסדר דיומא, הפעם עם הרבה הומור חזותי, אבל חסר את העידון והתנופה ה-רומנטית הקשורים בדרד-כילל בסיפור זה. חיפה

*** חלף עם הרוח (רון, ארצות-הברית) — למרות 35 השנים שחלפו מאז הפקתו, והמושגים על כבוד, צדק חברתי ומוסר שהשתנו מאז, יש עדיין בסרט יוקר-תי זה של הוליווד מעמדים רבים שהם בבחינת חובה לחובב הקולנוע.